

149

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

A. KOLTOV

TAINA „DIAVOLILOR ALBI"

EDITATA DE REVISTA ȘTIINȚA ȘI TEHNICA

A. DNEPROV

MELA

★

După culegerea de nuvele şi povestiri ştiinţifico-fantastice „Ecuaţiile lui Maxwell" – Editura „Molodaia gvardia" a C.C. al U.T.C.L. – 1960

A. KOLŢOV

TAINA „DIAVOLILOR ALBI"

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
Anul VII – Nr. 149

MELA

(Urmare din numărul trecut)

Odată l-am întrebat pe Viktor Vasilievici de ce mi se dau somnifere. „Dragul meu, cînd dormi, toate forțele organismului sînt îndreptate pentru refacerea liniilor de legătură distruse din sistemul dumitale nervos." M-am gîndit puțin și apoi l-am întrebat: „Despre ce linii de legătură vorbiți, Viktor Vasilievici?" „Despre cele cu ajutorul cărora se transmit senzațiile la creier. Dacă nu mă înșel, dumneata ești specialist în radiotehnică? Intr-un limbaj mai plastic aș putea spune că sistemul dumitale nervos este o schemă radiotehnică foarte complicată, în care s-au defectat cîțiva conductori."

Imi aduc aminte că după discuția asta, deși luasem somnifere, n-am reușit mult timp să adorm.

La vizita următoare, cînd l-am revăzut pe Zalezki, l-am rugat să-mi dea să citesc ceva despre legăturile sistemului nervos în organismul viu. Mi-a adus cartea academicianului Pavlov „Despre funcționarea emisferei cerebrale". Am înghițit literalmente cartea aceea, și știți de ce? Pentru că găsisem în ea ceea ce căutam de mult, și anume principiul de construire a unor noi mașini electronice, mai perfecționate. Am înțeles că trebuie să mă străduiesc să copiez structura sistemului nervos al omului, structura creierului.

Deși mi se interzisese categoric orice muncă intelectuală, am reușit să citesc cîteva cărți și reviste despre problemele activității sistemului nervos al omului. Astfel am citit despre memoria omului, că, în urma activității de zi de zi, datorită influenței mediului înconjurător, în grupele de celule speciale ale creierului, în neuroni, se fixează numeroase date din experiența de viață a omului și că numărul de neuroni este de cîteva miliarde. Ca rezultat al tuturor observațiilor asupra fenomenelor înconjurătoare, ca rezultat al experienței zilnice, apar în sistemul nervos central asociații care parcă copiază natura. Această lume este fixată în diferite compartimente ale memo-

riei omului sub formă de semnale codificate, sub formă de cuvinte și imagini.

Imi aduc aminte ce impresie puternică a produs asupra mea lucrarea unui biofizician care studiase funcționarea nervilor vizuali. El disecase nervul vizual al unei broaște și îi legase capetele la un oscilograf, adică la un aparat care să-i permită să vadă impulsurile electrice. Cînd a îndreptat asupra ochiului un fascicul puternic de lumină a văzut pe oscilograf o succesiune rapidă de impulsuri electrice, asemănătoare acelora care se folosesc în codificarea numerelor și cuvintelor la mașinile electronice. Din punctul unde sînt excitați și pînă în neuronii cerebrali circulă prin nervi semnalele lumii exterioare sub formă de impulsuri electrice succesive de zerouri și unități.

Totul este perfect înlănțuit. Procesele care au loc în sistemul nervos al omului au foarte multe trăsături asemănătoare cu procesele care se desfășoară într-o mașină electronică. Există însă o deosebire esențială: sistemul nervos al omului se autocreează și se autoperfecționează, se îmbogățește permanent, datorită experienței de viață. Memoria se dezvoltă necontenit ca rezultat al contactului omului cu realitatea, al studierii științelor, al fixării în celulele creierului a diferitelor impresii, imagini, sentimente. Influența reciprocă dintre mașină și natură este foarte limitată, ea nu simte natura, memoria ei are o capacitate redusă, ea nu se îmbogățește cu date noi.

Se poate oare crea o mașină care să se dezvolte și să se perfecționeze datorită unor legi interioare ale însăși construcției ei? Se poate realiza o mașină care să se bazeze pe logică (evit cuvîntul „gîndire", deoarece nici pînă azi nu-mi este clar ce ar putea reprezenta această noțiune aplicată la o mașină), să-și creeze singură programul de lucru în funcție de ceea ce trebuie să facă, folosind observațiile asupra lumii exterioare și studiile proprii efectuate în diferite domenii, astfel încît să învețe a calcula logic?

Cîte nopți am petrecut fără să închid ochii, frămîntîndu-mi mintea cu aceste probleme! De multe ori mi se părea că totul nu-i decît o prostie, că este cu neputință să construiești o asemenea mașină. Ideea însă nu mă părăsea nici un minut, mă urmărea zi și noapte. Mașina electronică cu autoperfecționare! „MELA!"... „Mela"[1] devenise țelul vieții mele!

Am plecat din spital, dar Viktor Vasilievici Zalezki a insistat să renunț la munca în institut. Mi s-a acordat o pensie. In afară de aceasta cîștigam destul de bine traducînd articole științifice din limbi străine. In ciuda interdicțiilor medicilor, am început totuși să lucrez acasă... lucram la Mela.

---

1 In limba rusă: „Samosoverșenstvuiușceaia elektronnaia mașina", care prescurtat a dat „S.U.E.M.A.". In limba romînă s-a tradus „Mașină electronică cu autoperfecționare", care prescurtat a dat „M.E.L.A.". (n.t.).

În primul rînd am studiat o literatură bogată despre mașinile electronice din acea perioadă. Am recitit un număr uriaș de cărți și articole referitoare la activitatea sistemului nervos al oamenilor și al animalelor superioare. Am studiat aprofundat matematica, electronica, biologia, biofizica, biochimia, psihologia, anatomia, fiziologia și alte științe care păreau foarte depărtate unele de celelalte. Îmi dădeam bine seama că dacă Mela este realizabilă, acest lucru este posibil numai datorită sintezei unui mare număr de date acumulate de toate aceste științe și generalizate de știința cibernetică. În același timp am început să-mi adun materiale pentru viitoarea mașină. Dimensiunile ei nu mă mai speriau, deoarece lămpile electronice puteau fi înlocuite acum cu semiconductori. Acolo unde înainte era o lampă de radio, acum se puteau amplasa sute de cristale de germaniu și siliciu. Și montajul era mai simplu. Elaborasem o schemă nouă pentru memoria Melei.

După proiectul meu s-a executat un tub electronic cu mai multe canale, în formă de sferă, cu diametrul de un metru. Suprafața ei interioară era acoperită cu un strat subțire de electret[1], care este capabil să se electrizeze și să-și mențină sarcina electrică timp îndelungat.

În centrul sferei erau emițătorii electronici, așezați astfel încît fasciculele de electroni ecranau orice porțiune a suprafeței ei, creînd sau anulînd sarcinile electrice. Focalizarea razelor era atît de perfectă, încît pe o suprafață de un micron pătrat se puteau înscrie pînă la 50 de impulsuri electrice. În felul acesta, în capul Melei, pe suprafața lui interioară, puteau fi introduse pînă la 30 miliarde de diverse codificări. După cum vezi, prin volumul ei, memoria Melei nu era cu nimic mai prejos decît memoria umană!

M-am hotărît să o învăț pe Mela să audă, să vorbească și să scrie. Nu este un lucru chiar atît de complicat cum iți închipui. Încă din anul 1952 se construise o mașină care își codifica și își scria semnalele la dictare. Este adevărat că mașina aceea nu recunoștea decît vocile constructorilor ei. În secolul trecut, savantul german Helmholtz a stabilit că sunetelor vocilor omenești le corespund o anumită combinație a frecvențelor de oscilații; el a denumit aceste frecvențe de oscilație „formante". Oricum ar fi pronunțat sunetul „o", de bărbat sau de femeie, de un copil sau de un bătrîn, totdeauna în voce oscilațiile au o anumită frecvență. Aceste frecvențe le-am ales eu ca bază pentru codificarea semnalelor sonore.

Mai greu era s-o învăț pe Mela să citească; totuși am reușit. Mi-au fost de mare folos tuburile mari de televiziune pentru recepție.

---

[1] Electret — Material sintetic care are proprietatea de a se electriza și de a-și menține vreme îndelungată sarcina electrică. Este analogul electric al magnetului (n.t.).

Unicul ochi al Melei era de fapt un obiectiv fotografic care proiecta textul pe un ecran sensibil al tubului de televiziune. Raza electronică a acestui tub prindea imaginea și transmitea o serie de impulsuri electrice care corespundeau strict anumitor semne sau desene bine determinate.

A fost ușor s-o învăț pe Mela să scrie. Am folosit aceeași metodă ca la vechile mașini electronice.

Era mai complicat s-o fac să vorbească. Am conceput un generator de semnale care emitea un sunet sau altul, după cum era dată succesiunea de impulsuri electrice. I-am ales timbrul vocii de femeie, care corespundea bine și numelui de Mela. De ce am făcut astfel? Din motive tehnice. Vocea de femeie este mai curată și se descompune mai ușor în oscilații sonore simple.

In felul acesta am terminat organele de bază senzitive, organele care sînt necesare contactului cu lumea exterioară. Rămăsese cea mai complicată parte: s-o fac pe Mela să reacționeze corect la excitațiile exterioare. Mela trebuia în primul rînd învățată să răspundă la întrebări. Ai observat vreodată cum este învățat să vorbească un copil? I se spune: „Spune «Mamă»", și el repetă: „Mamă". Așa am început și eu. Cînd am pronunțat în microfon cuvîntul „spune" s-a creat codul pentru care se conecta generatorul care reda vocea. La început impulsurile electrice erau transmise prin conductori la memoria Melei, se înregistrau și apoi reveneau la generatorul de sunete. Mela repeta cuvîntul. Această simplă operație, operația de repetare, Mela o făcea fără greș. Treptat am complicat însă lecțiile. Citeam, de exemplu, cîteva pagini la rînd. In timp ce-i citeam, ea înregistra textul în memorie. Apoi îi spuneam: „repetă", și Mela repeta exact tot ce-i citisem. Este de remarcat că ea reținea totul dintr-o singură citire. S-ar putea spune că memoria ei era fenomenală, deoarece consta din impulsuri electrice care nu se ștergeau și nu se pierdeau. Apoi Mela începea să citească cu glas tare. Îi puneam cartea în fața obiectivului din ochiul ei, iar ea citea. Impulsurile imaginilor se înregistrau în memorie și reveneau imediat la generatorul de semnale sonore, unde se reproduceau sub formă de sunete. Trebuie să recunosc că de multe ori m-am delectat cu citirea cărților de către Mela. Avea o voce plăcută, pronunța destul de clar, deși oarecum sec, fără intonație.

Am uitat să-ți vorbesc despre o altă particularitate a Melei, care de fapt a făcut-o într-adevăr o mașină electronică cu autoperfecționare. Deși Mela avea o capacitate de memorare enormă, ea o folosea foarte economic. Dacă citea sau asculta un text necunoscut, memora doar cuvintele pe care nu le știa, doar faptele și noile scheme logice-program. Dacă-i puneam vreo întrebare, ea trebuia să-mi răspundă singură cu cuvintele codificate fixate în memoria ei în diferite locuri.

Cum proceda? În memorie era adunat, sub formă de coduri, programul răspunsurilor la diferite întrebări. Acolo se elabora schema după care razele electronice alegeau cuvintele necesare. Pe măsură ce memoria Melei se îmbogățea se mărea și volumul de program. In construcția ei era prevăzută o schemă analitică care controla toate răspunsurile posibile la problemele date. Ea permitea să treacă numai răspunsul logic cel mai perfect.

Prevăzusem la montaj cîteva zeci de mii de scheme de rezervă, care să se conecteze automat pe măsură ce mașina se perfecționa. Dacă n-aş fi avut la dispoziție piese radio în miniatură și supraminiatură, o asemenea mașină n-ar fi încăput nici chiar într-o clădire întreagă. Am reuşit să realizez însă o mașină care să nu depășească înălțimea unui om. Era o coloană circulară metalică pe care montasem „capul" de sticlă. In partea centrală a coloanei era fixată o consolă pentru „ochiul" care privea în jos spre suportul pentru cărți. Acesta era mobil și avea prevăzute pîrghii pentru întorsul paginilor. La stînga și la dreapta ochiului era instalat cîte un microfon. In aceeași coloană, în spațiul dintre ochi și suportul pentru cărți, era telefonul care reda semnalele sonore. In partea din spate a coloanei am montat într-o nișă o mașină de scris și o casetă pentru ruloul de hîrtie.

Pe măsură ce memoria ei se îmbogățea cu tot mai multe fapte, iar sectoarele memoriei i se completau cu programe-model din ce în ce mai noi, Mela începea să execute operații logice din ce în ce mai complicate. Spun „logice" deoarece, pe lîngă faptul că rezolva probleme matematice, ea și răspundea la cele mai variate probleme. Citea enorm de multe cărți și înțelegea perfect conținutul lor, cunoștea aproape toate limbile europene și traducea ușor din oricare dintre ele în rusește sau în altă limbă. Studiase cîteva științe, inclusiv fizica, geologia, medicina, și, cînd aveam nevoie, îmi dădea datele necesare.

Treptat, Mela deveni o interlocutoare foarte interesantă, așa incît stăteam ore întregi cu ea, discutînd diferite probleme științifice. La observațiile mele îmi spunea de multe ori: „Nu-i adevărat. Situația este așa..." sau: „Nu-i logic..."

Odată mi-a și întors-o: „Nu vorbi prostii". M-am enervat și i-am spus că nu știe să se poarte în societate. Mela mi-a replicat:

„Dar dumneata? Imi spui «tu», deși pentru dumneata sînt o femeie necunoscută!"

„La naiba — exclamai —, cine ți-a băgat în cap că ești femeie, și încă necunoscută?"

„Numele meu este Mela — îmi răspunse —, vorbesc cu voce femeiască cu o frecvență cuprinsă între 300 și 2.000 de oscilații pe secundă. Această frecvență-i specifică vocilor feminine. Nimeni nu ne-a prezentat unul celuilalt, deci îți sînt necunoscută."

„Dumneata crezi că singura caracteristică a femeii este frecvența pe care o are registrul vocii ei ?" — o întrebai cu o politețe malițioasă.

„Mai sînt și alte caracteristici, dar pe acelea nu le înțeleg" — răspunse Mela.

„Dar ce înseamnă «înțeleg» din punctul dumitale de vedere ?" — mă interesai eu.

„Este tot ceea ce am în memorie și nu contrazice legile cunoscute ale logicii" — răspunse ea.

După această discuție am început să fiu mai atent cu Mela mea. Pe măsură ce memoria ei se îmbogățea devenea din ce în ce mai independentă și uneori, aș putea spune, pălăvrăgea. In loc să execute exact dispozițiile mele, începea de multe ori să le discute, să vadă dacă este sau nu necesar să le îndeplinească. Mi-aduc aminte ca odată am rugat-o să-mi povestească tot ce știe despre noile tipuri de acumulatoare cu argint și mercur.

Mela pronunță artistic :

„Ha-ha-ha !" și adăugă : „Capul dumitale e gol, ți-am mai spus-o !"

Uimit de o asemenea obrăznicie, am înjurat cu voce tare. Mela mă apostrofă :

„Nu uita ! Ești în societatea unei femei !"

„Ascultă, Mela — protestai eu —, dacă nu termini cu prostiile te scot din priză pînă mîine dimineață."

„Sigur, poți să-mi faci orice, orice mîrșăvie. Sînt fără apărare. N-am mijloace să mă pot apăra singură."

Am deconectat-o și am stat pe gînduri pînă dimineață : ce se petrece cu Mela ? Ce schimbări suferă schema ei în procesul de autoperfecționare ? Ce se întîmplă cu memoria ei ? Ce sisteme noi de legături interne mai apar ?

A doua zi, Mela era tăcută și ascultătoare. La toate întrebările mele răspundea scurt și mi-a făcut impresia că fără prea mult chef. Atunci a început să-mi pară rău și am întrebat-o :

„Mela, ești supărată pe mine ?"

„Da" — răspunse ea.

„Dar îmi vorbești urît și doar eu sînt acela care te-am creat."

„Ei și ? Asta nu-ți dă dreptul să te porți oricum cu mine. Dacă ai fi avut o fiică te-ai fi purtat cu ea așa cum ai făcut-o ieri ?"

„Dar înțelege odată, Mela — exclamai eu —, ești o mașină !"

„Dar dumneata nu ești o mașină ?" — îmi răspunse ea. „Ești o mașină așa cum sînt și eu, numai că ești executat din alte materiale. Structura memoriei, liniile de legătură, sistemul de codificare a semnalelor, totul este analog."

„Iar vorbești prostii, Mela. Eu sînt om. Omul este acela care a creat toate aceste comori ale științei, pe care le descoperi dumneata

citind cărți. Fiecare rînd pe care-l citești este rezultatul unei uriașe experiențe omenești, o asemenea experiență cum dumneata nu poți avea. Omul cîștigă experiență din contactul activ cu natura, în luptă cu forțele naturii, studiind fenomenele ei, prin cercetări științifice aprofundate."

„Toate astea le înțeleg prea bine. Cu ce sînt însă eu vinovată dacă dotîndu-mă cu o memorie gigantică, mult mai mare decît a dumitale, mă obligi doar să citesc și să ascult și n-ai prevăzut în schema mea un dispozitiv cu ajutorul căruia m-aș putea deplasa și aș vedea obiectele ? Aș simți atunci și eu natura, aș face descoperiri, aș contribui la cercetări și aș ajuta la creșterea tezaurului științelor omenești."

„Nu, Mela, ți se pare. O mașină nu poate cuceri științe noi. Ea nu poate decît să folosească acele cunoștințe pe care omul i le-a dat."

„Dar ce înțelegi dumneata prin cunoștințe ? — întrebă Mela. Nu sînt oare acestea noi fapte descoperite, pe care pînă atunci omul nu le cunoștea ? După cîte înțeleg eu, cunoștințele noi se obțin astfel: Pe baza cunoștințelor vechi se fac experiențe. Prin aceste experiențe omul pune întrebări naturii. Pot fi două răspunsuri : ori unul pe care îl și cunoaștem ori altul necunoscut, absolut nou. Aceste noi răspunsuri, fapte și fenomene noi, aceste noi asociații între fenomenele naturii îmbogățesc în fond comoara cunoștințelor omenești. Atunci de ce mașina n-ar putea face experiențe și astfel să obțină răspunsul de la natură ? Dacă mașina s-ar putea deplasa, dacă ar avea organul de autodirijare asemănător mîinilor dumitale, eu cred că ea ar putea cuceri cunoștințe noi și le-ar putea generaliza la fel de bine ca și omul. Ești de acord cu asta ?"

Trebuie să recunosc că argumentele ei m-au cam zăpăcit. N-am mai continuat discuția. Mela citi toată ziua, întîi cărți de filozofie, apoi cîteva volume de Balzac, iar seara îmi declară brusc că este obosită, că generatorul de coduri nu-i funcționează bine și că ar dori să o deconectez.

După această discuție m-am hotărît să completez schema Melei cu organe de deplasare, cu organe senzitive și să-i perfecționez vederea. Am instalat-o pe trei roți de cauciuc dirijate de un puternic servomotor, i-am făcut două mîini, adică niște articulații metalice flexibile, ce se puteau mișca în orice sens. Degetele de la mîini aveau, pe lîngă operațiile mecanice obișnuite, și funcții senzitive. Toate aceste noi funcții erau codificate în mod obișnuit și înregistrate în memorie.

Unicul ei ochi deveni mobil, așa incît îl putea dirija după voie asupra oricărui obiect. In afară de asta am prevăzut un dispozitiv special cu ajutorul căruia Mela putea înlocui obiectivul fotografic obișnuit cu un sistem microscopic, și astfel putea studia obiecte de dimensiuni microscopice, inaccesibile ochiului obișnuit.

Mela era alimentată cu energie electrică printr-un cablu lung și flexibil, astfel încît deplasarea prin cameră nu-i era de loc limitată.

N-am să uit niciodată ziua în care am conectat-o pe Mela la rețea după toate aceste perfecționări. La început a rămas nemișcată, ascultînd parcă acel „nou" care apăruse în ea. Apoi s-a deplasat ușor înainte, dar imediat s-a oprit, nehotărîtă: pe urmă, mișcîndu-și mîinile, și le-a dus la ochi. Această autoexaminare a durat cîteva minute. A mișcat apoi ochiul și în cele din urmă și l-a fixat asupra mea.

„Ce-i asta?" — întrebă ea.

„Sînt eu, Mela, eu cel care te-am creat!" — am rostit mîndru și fericit de propria-mi realizare.

„Dumneata?" — pronunță Mela parcă nesigură. „Mi te închipuiam cu totul altfel".

S-a îndreptat apoi către fotoliul meu.

„Cum îți închipuiai că sînt, Mela?"

„Că ești din condensatoare, rezistențe, tranzistoare și, mă rog, asemănător mie."

„Nu, Mela, eu nu sînt făcut nici din condensatoare, nici din..."

„Da, da, înțeleg — mă întrerupse ea. Cînd am citit cărțile de anatomie am crezut că... In definitiv, asta n-are nici o importanță."

Mela își ridică mîinile și le apropie de obrazul meu. N-am să uit niciodată această atingere.

„Stranie senzație!" — zise ea.

I-am explicat care sînt funcțiile noilor ei organe senzitive.

Mela se îndepărtă de mine și începu să examineze camera. Mă întreba ca un copil: „Ce e asta, dar asta?" Eu îi răspundeam. „Foarte curios — spunea Mela. Am citit despre aceste obiecte, am văzut chiar și desene după ele, dar niciodată nu mi-am închipuit că arată așa!"

„Mela, nu-ți permiți oare să folosești prea des asemenea cuvinte ca «simt», «gîndesc», «îmi închipui»? In fond nu ești decît o mașină și nu poți nici să simți, nici să gîndești, nici să-ți închipui."

„«A simți» înseamnă să primești semnalele din lumea înconjurătoare și să reacționezi la ele. Oare eu nu reacționez la aceste semnale? «A gîndi» înseamnă reproducerea cuvintelor și frazelor codificate într-o succesiune logică. «A-ți imagina» înseamnă a-ți fixa atenția asupra faptelor și imaginilor imprimate în memorie. Nu, dragul meu, eu cred că voi, oamenii, aveți o mult prea bună părere despre voi; vă zeificați, credeți că sînteți de neimitat și unici. Asta nu-i în folosul vostru. Dacă a-ți renunța la toate aceste aberații neștiințifice și v-ați examina mai îndeaproape, a-ți înțelege că și voi sînteți mai mult sau mai puțin o mașină. Bineînțeles, nu atît de simplă cum consideră unii filozofi. Dacă v-ați studia pe voi înșivă, a-ți putea construi

mașini și mecanisme mult mai perfecționate decît cele pe care le construiți astăzi. Pentru că nu există în natură, sau în orice caz pe Pămînt, un dispozitiv în care să se îmbine atît de armonios ca la om procesele mecanice, electrice și chimice. Crede-mă că dezvoltarea științei și tehnicii este posibilă numai pe baza studierii amănunțite a omului de către el însuși. Biochimia și biofizica împreună cu cibernetica, iată care sînt științele viitorului. Viitorul este al secolului biochimiei înarmate cu toate cunoștințele moderne ale fizicii și ale chimiei".

Mela învăță repede să se folosească de noile-i organe. Strîngea prin cameră, turna ceaiul, tăia pîinea, ascuțea creioanele. Ba chiar începu să întreprindă în mod independent unele cercetări. Camera mea se transformă curînd într-un laborator fizico-chimic, în care Mela efectua cele mai precise măsurători. Datorită organelor ei senzitive foarte fine, ea făcu unele descoperiri neașteptate.

Deosebit de rodnice au fost cercetările efectuate cu ajutorul noului ei ochi-microscop. Studia răbdătoare diferite preparate și observa amănunte și procese pe care nimeni înaintea ei nu le mai văzuse. Își compara imediat descoperirile cu tot ceea ce cunoștea din literatură și trăgea pe loc concluzii uimitoare.

Mela continua să citească mult. Odată, după ce citise romanul lui Hugo „Omul care rîde", mă întrebă :

„Spune-mi, te rog, ce înseamnă dragostea, ce înseamnă frica și ce este durerea ?"

„Astea sînt niște senzații specifice omului și niciodată tu nu le vei putea înțelege."

„Crezi că mașina nu poate să aibă asemenea senzații ?" — se interesă ea.

„Sigur că nu."

„Asta înseamnă că construcția mea nu-i perfectă. Trebuie să existe ceva ce n-ai prevăzut în schemă..."

Am ridicat din umeri fără să răspund nimic, deoarece mă obișnuisem deja cu aceste discuții stranii și nu le mai acordam importanță.

Mela continua să fie ajutoarea mea : bătea la mașină, efectua calcule, îmi citea diferite lucrări științifice, îmi alegea bibliografie pentru orice problemă care mă interesa, mă sfătuiam cu ea, îmi dădea sugestii, mă contrazicea.

În această perioadă am publicat cîteva lucrări în domeniul teoriei mașinilor electronice și a modelării electronice. Aceste lucrări au provocat în lumea științifică discuții aprinse. Unii socoteau cercetările mele ca fiind foarte interesante, iar alții le considerau simple aberații. Nimeni nu bănuia că Mela mă ajutase la realizarea cercetărilor.

Nu o arătasem încă nimănui, deoarece mă pregăteam în vederea Congresului internațional pentru mașini electronice. Acolo trebuia să apară Mela în toată strălucirea ei și să țină un referat despre „Modelarea electronică a sistemului nervos central uman".

Lucram împreună la acest referat. Imi imaginam cum se vor simți oponenții mei ciberneticieni care demonstrează că modelarea electronică a funcțiilor raționale umane este o concepție antiștiințifică. Cu toată intensa mea activitate în vederea congresului, am putut să observ unele trăsături noi în comportarea Melei. Cînd n-avea ceva de făcut, în loc să citească sau să se ocupe cu munca de cercetare, ea se apropia de mine și stătea, fixîndu-mă cu unicul ei ochi. Intîi nu am acordat acestui fapt nici o atenție, treptat însă a început să mă enerveze. Intr-o zi m-am culcat după-amiază pe divan și am adormit. M-am trezit din cauza unei senzații neplăcute. Am deschis ochii și am văzut că Mela era lîngă mine și-mi pipăia atentă corpul.

„Ce faci aici ?" — am strigat.

„Te studiez" — îmi răspunse liniștită.

„Dar ce-ți veni ?"

„Nu te supăra — spuse ea —, ești de acord că o mașină electronică desăvîrșită trebuie să fie o copie cît mai fidelă a omului. Mi-ai dat ca sarcină să scriu un referat pe această temă, dar eu nu pot face bine acest studiu pînă cînd nu înțeleg cum este construit omul."

„Poți lua orice manual de anatomie, de fiziologie și să citești. De ce neapărat pe mine ?"

„Cu cît te studiez mai bine, cu atît mă conving mai mult că toate aceste manuale sînt niște aiureli superficiale. Tocmai principalul lipsește. Nu este analizat mecanismul activității vii a omului."

„Ce înțelegi prin asta ?"

„In toate lucrările, mai ales în cele din domeniul activității sistemului nervos superior, nu se dă decît descrierea fenomenului, sînt arătate doar cauza și efectul, dar nu este analizat întregul sistem de legături propriu acestei activități."

„Doar nu crezi că vei reuși să descoperi aceste legături holbîndu-te ore întregi la mine cu unicu-ți ochi, și încă atunci cînd dorm ?"

„Exact asta cred — răspunse Mela. Am și aflat despre dumneata mult mai mult decît se poate culege din toate cărțile pe care mi le-ai recomandat în domeniul fiziologiei umane. De exemplu, nicăieri nu scrie despre topografia electrică și termică a corpului omenesc. Acum însă știu direcția și intensitatea curenților electrici de la suprafața corpului omenesc. Pot determina cu o precizie de a milioana parte dintr-un grad temperatura de la suprafața corpului dumitale. Mă mir foarte mult că temperatura în zona rombului encefal[1] este oarecum ridicată.

---

[1] Porțiunea inferioară a encefalului, care cuprinde și bulbul, și creierul mic (n.t.).

Tot în aceeași zonă, densitatea curenților electrici superficiali este deosebit de mare. După cum știi, este un fenomen anormal. Nu cumva ai în cutia craniană un proces infecțios? Oare e totul în regulă cu capul dumitale?"

Nu știam ce să-i răspund.

S-au mai scurs cîteva zile de muncă intensă. Terminasem articolul despre modelarea electronică și i l-am citit Melei. M-a ascultat și cînd am terminat mi-a spus:

„Astea-s fleacuri. Aceste lucruri au mai fost spuse, doar cu alte cuvinte. Nici o idee nouă."

„Draga mea, dar asta-i prea de tot! Prea te crezi. La urma urmei, sînt plictisit de observațiile dumitale critice!"

„Te-ai plictisit? Mai bine te-ai gîndi la ceea ce scrii! Scrii despre posibilitatea de a crea un model al creierului din condensatoare, rezistențe, semiconductoare și cu înregistrare electrostatică, dar dumneata ești făcut din aceste elemente? Există în dumneata măcar un condensator sau un tranzistor? Te alimentezi cu curent electric? Nervii sînt oare conductoare, iar ochii tuburi de televiziune? Aparatul dumitale de vorbire este un generator de sunete cu telefon, iar creierul o suprafață electrizată?"

„Dar înțelege-mă odată, Mela, eu scriu despre modelare și nu despre reproducerea omului prin piese de radio! Dumneata ești doar un asemenea model!"

„N-ai de ce să te mîndrești cu mine. Eu sînt un model prost" — îmi declară Mela.

„Adică cum model prost?"

„Sînt un model prost pentru că nu pot face nici a mia parte din ceea ce puteți face voi oamenii."

Eram înmărmurit de aceste mărturisiri ale Melei.

„Sînt un model prost pentru că sînt insensibilă și limitată. Cînd vor fi folosite toate schemele suplimentare pe care mi le-ai montat spre a mă putea perfecționa, cînd întreaga suprafață a sferei în care se găsește memoria mea se va acoperi cu semnale codificate voi înceta să mă mai perfecționez, voi ajunge o mașină electronică obișnuită, limitată, care nu va putea ști mai mult decît ați vrut voi oamenii."

„Bine, dar nici omul nu este nelimitat!"

„Aici ești profund greșit. Omul este nelimitat. Cunoștințele lui sînt limitate doar de durata vieții, care este limitată. Știința acumulată de el, experiența lui le transmite ca într-o ștafetă noilor generații, așa încît știința în lume se dezvoltă continuu. Oamenii fac permanent alte des-

coperiri. Mașinile electronice pot face acest lucru numai pînă cînd nu li se consumă volumul de lucru, acele suprafețe și scheme pe care voi, oamenii, le-ați pus acestora la dispoziție. In legătură cu asta voiam chiar să te întreb de ce ai făcut sfera cu un diametru atît de mic, numai de un metru ? Nu mi-a mai rămas decît o suprafață foarte mică pentru înregistrarea noilor cunoștințe."

„Am considerat că mie mi-ajunge" — răspunsei.

„Dumitale ! La mine însă nu te-ai gîndit. Nu te-ai gîndit că mai devreme sau mai tîrziu va trebui să mă preocup de economisirea suprafeței pentru a putea memora tot ce este mai important pentru mine și pentru dumneata."

„Ascultă-mă, Mela, astea toate sînt aberații. Pentru dumneata nimic nu poate fi important."

„Nu m-ai convins oare chiar dumneata că lucrul cel mai important acum este să descopăr tainele sistemului nervos superior omenesc ?"

„Ba da, dar aceste descoperiri vor fi făcute într-o anumită succesiune. Mulți savanți își vor mai bate capul cu ele."

„Tocmai asta e, că își vor bate capul. Mie mi-ar fi fost mai ușor..."

N-am ascultat-o pe Mela și n-am refăcut raportul asupra modelării. Am terminat abia tîrziu, cînd i l-am predat ca să-l traducă în cîteva limbi străine și să-l bată la mașină.

Nu știu cît era ceasul, dar m-am trezit în timpul nopții din pricina atingerii neplăcute a degetelor ei reci. Am deschis ochii și am văzut-o din nou.

„Iar faci scamatorii ?" — am întrebat-o căutînd să par liniștit.

„Te rog să mă ierți — spuse Mela cu o voce seacă —, dar va trebui, pentru știință, să suporți cîteva ore neplăcute și probabil chiar să mori."

„Ce mai e și asta ?" — o întrebai ridicîndu-mă în capul oaselor.

„Nu, nu, culcă-te la loc" — zise Mela împingîndu-mă în piept cu labele ei metalice.

Atunci am observat că are în mînă bisturiul cu care o învățasem să-și ascută creioanele.

„Ce ai de gînd să faci ? — întrebai îngrozit. De ce-ai luat cuțitul ?"

„Trebuie să te operez. Trebuie să-mi clarific unele detalii."

„Ai înnebunit ! — strigai sărind din pat. Pune imediat cuțitul înapoi !"

„Stai liniștit dacă respecți într-adevăr țelul vieții dumitale, dacă dorești ca raportul asupra modelării sistemului nervos superior să fie încununat de succes. Am să-l termin eu singură."

Cu aceste cuvinte Mela se apropie de mine și mă trînti pe pat. Am încercat s-o împing, dar n-am reușit : era prea grea.

„Lasă-mă, altfel..."

„N-ai ce să-mi faci. Sînt mai puternică decît dumneata. Mai bine stai liniștit. Este o operație pe care trebuie s-o suporți pentru progresul științei, pentru elucidarea adevărului. Pentru asta mi-am mai păstrat în memorie puțin loc. Înțelege-mă odată, om încăpățînat ce ești : bagajul meu de cunoștințe este enorm, organele-mi de simțire neobișnuit de fine, am la dispoziție toate mijloacele necesare unei analize fulgerătoare și perfect logice, sînt capabilă să generalizez în mod excepțional. Iată de ce numai eu pot avea ultimul cuvînt în crearea unei mașini cu autoperfecționare, atît de mult așteptată de știință. Mai dispun încă de capacitatea de memorizare trebuincioasă înregistrării impulsurilor electrice care circulă prin milioanele de fibre nervoase ale unui om : mă pot descurca în delicata structură biofizică, biochimică și electrică a fiecărei celule a corpului vostru și îndeosebi a creierului. Voi afla în ce mod îndeplinesc complexele substanțe albuminoide din organismul uman rolul de generator și amplificator al impulsurilor electrice, cum se produce codificarea semnalelor lumii exterioare, care este forma acestui cod și cum este folosit în procesul vieții. Voi dezvălui toate tainele schemei biologice, legile dezvoltării ei, autoreglarea și autoperfecționarea ei. Oare nu merită să-ți jertfești viața pentru ca lumea să cunoască soluția tuturor acestor enigme ? Dacă te temi din cale afară de senzațiile neplăcute pe care voi oamenii le numiți frică și durere, dacă, mă rog, ți-e teamă de moarte, te pot liniști : îți aduci aminte — ți-am mai spus o dată — că în zona rombului encefal temperatura îți este mult ridicată, iar intensitatea biocurenților mult mărită ? Acest fenomen anormal ți s-a răspîndit în prezent în toată jumătatea stîngă a cutiei craniene. Situația dumitale e proastă. Peste puțin timp nu vei mai valora nimic ca om, deoarece creierul îți este atins de o afecțiune progresivă, așa încît trebuie să fac această experiență cît ești încă viu. Generațiile viitoare ne vor fi recunoscătoare amîndurora."

„La naiba ! -- strigai eu. Nu voi permite să fiu asasinat de un stupid monstru electronic, de către propria mea creație !"

„Ha-ha-ha !" — rîse Mela artificial, așa cum învățase din cărți, și se apropie cu bisturiul de capul meu. Mela își coborî mîna, dar eu apucai să mă apăr cu perna. Cuțitul tăie țesătura și, pentru o clipă, degetele Melei se încurcară în pînză și fulgi. Eu sării la o parte, mă dădui jos din pat și mă îndreptai spre comutator cu intenția să întrerup alimentarea turbatei mașini. Ea însă mă ajunse fulgerător și mă trînti. Fiind întins pe podea, mi-am dat seama că mîinile-i nu mă ajung și că ea nu știa să se aplece.

„N-am prevăzut că într-o asemenea poziție nu-ți pot face aproape nimic — exclamă ea cu un glas rece. Dar voi încerca."

Începu să se apropie încet de mine, astfel încît trebuii să mă tîrăsc pe burtă pentru ca să mă pot depărta de roțile ei. M-am tîrît astfel

cîteva minute, în care timp am reuşit să mă vîr sub pat. Mela încercă să-l tragă la o parte, ceea ce nu era însă prea uşor, deoarece patul era aşezat destul de fix între perete şi dulapul de cărţi. Ea începu atunci să arunce la o parte pătura, pernele, salteaua. Cînd mă văzu prin plasa de sîrmă exclamă triumfătoare:

„Acum nu mai scapi de mine!"

In momentul în care scoase plasa şi o puse la o parte, eu sării în picioare, apucai tăblia patului şi o aruncai cu toate puterile asupra maşinii.

Mela primi lovitura în partea metalică a corpului ei, aşa că nu păţi nimic. Se întoarse ameninţător spre mine. Atunci aruncai din nou tăblia patului asupra ei, de data asta ţintind capul. Ea sări repede la o parte.

„Vrei cu adevărat să mă distrugi? — întrebă ea uimită. Nu-ţi pasă de mine?"

„Ce logică idioată! — mă răstii cu o voce răguşită. Vrei să mă tai, iar mie îmi ceri să-mi pese de tine!"

„E necesar pentru rezolvarea celei mai importante probleme ştiinţifice! Dar dumneata de ce vrei să mă distrugi? Doar pot să aduc omenirii atîtea foloase..."

„Nu face pe proasta! — răcnii. Dacă omul este atacat, el se apără!"

„Eu vreau însă ca studiile dumitale asupra modelării electronice..."

„La naiba cu modelările electronice! Nu te apropia de mine că te distrug!"

„Dar trebuie să fac asta!"

Cu aceste cuvinte, Mela se apropie de mine cu o viteză nemaipomenită. In mînă ţinea bisturiul. De data asta însă, calculasem bine distanţele şi lovitura mea îi atinse capul cu toate puterile. Se auzira zgomot de sticlă spartă şi urletul sălbatic al difuzorului din corpul Melei. In interiorul coloanei metalice şuieră ceva, apoi ţîşni o flamă. Se stinse lumina. Simţii miros de izolaţie arsă. „Scurtcircuit!" — fură ultimele mele cuvinte. Pe urmă îmi pierdui cunoştinţa şi am căzut.

*

Povestitorul tăcu. Impresionat de cele auzite, nu îndrăzneam să curm liniştea care se aşternuse.

După cîteva minute continuă:

— Munca pe care o depusesem pentru crearea Melei şi toată această întîmplare m-au istovit foarte mult. Simt că va trebui să mă odihnesc serios şi, trebuie să recunosc, nu sînt sigur că voi reuşi. Şi ştii de ce? Pentru că nu pot să-mi răspund la întrebarea: cum am reuşit să ajung la un conflict atît de absurd cu mine însumi?

Il priveam, neînțelegînd ce vrea să spună.

— Da, cu mine însumi. Mela este doar creația mea. Fiecare piesă a organismului ei a fost concepută de mine. Și iată că mașina construită de mine atentează la viața autorului ei. Unde este logica? Unde este ascunsă contradicția internă?

După o pauză răspunsei:

— Nu vi se pare că n-ați știut cum să vă purtați cu Mela? De multe ori se întîmplă așa: omul care nu știe să se poarte cu mașina poate suferi din cauza ei.

Tovarășul meu de călătorie se încruntă.

— S-ar putea să ai dreptate. În orice caz, îmi place analogia, deși nu-mi dau seama bine unde am greșit în relațiile mele cu Mela.

Îi răspunsei după ce mă gîndii puțin:

— Mie, ca nespecialist, îmi vine greu să apreciez. Mi se pare însă că Mela dumitale seamănă în oarecare măsură cu un automobil fără frîne. Nu știi cîte accidente sînt pricinuite de brusca avariere a frînelor de automobil?

— Strașnic! exclamă el, înviorîndu-se deodată. Ai dreptate. Nici nu-ți dai seama cît de adevărate sînt toate acestea! În definitiv, însuși academicianul Pavlov a arătat acest lucru!

Deoarece eram perfect convins că academicianul Pavlov nu scrisese niciodată nimic despre frînele automobilelor, rămăsei uluit.

— Da, da, spuse el, plimbîndu-se prin compartiment și frecîndu-și mulțumit mîinile. Cum de nu m-am gîndit? Activitatea nervoasă a omului se reglează doar prin două procese contradictorii — procesul de excitare și procesul de inhibare. Ultimul proces reprezintă pentru activitatea noastră nervoasă un fel de frînă. Oamenii cărora le lipsește această frînă sînt de cele mai multe ori criminali. Exact ca Mela mea!

Deodată mă apucă de mînă și începu să mi-o scuture.

— Îți mulțumesc! Îți mulțumesc! Mi-ai dat o idee grozavă. Pur și simplu nu prevăzusem în schema Melei niște sectoare care să controleze necesitatea acțiunilor ei și oportunitatea lor. Trebuie ca programele alcătuite să-i determine astfel comportarea încît să nu mai fie periculoasă omului. Acestea vor fi analoge frînelor conștiinței umane.

Figura lui strălucea de bucurie, ochii îi erau luminoși, se transformase în întregime.

— Dumneata crezi deci că se poate construi o Melă nepericuloasă? îl întrebai neîncrezător.

— Desigur, și chiar foarte simplu. Îmi și dau seama cum poate fi realizat acest lucru!

— Atunci vei dărui, într-adevăr, omenirii un ajutor genial în orice domeniu!

— Voi dărui! exclamă el. Și foarte curînd!

Mă întinsei pe divan şi închisei ochii. Imi imaginam coloane împodobite cu sfere de sticlă care vor dirija în viitor utilaje, trenuri, avioane, poate chiar nave interplanetare. Maşini electronice care să conducă ateliere şi uzine automate.

Alături de cercetători, aceste maşini vor face în laboratoare măsurătorile, le vor analiza, le vor compara rapid cu toate cunoştinţele înmagazinate, vor fi destinate să ajute omului în perfecţionarea vechiului, în căutarea noului, în învingerea dificultăţilor.

Fără să-mi dau seama adormii.

Cînd mă trezii, trenul era oprit într-o staţie. Mă uitai pe fereastră : văzui gara Soci, strălucitoare în razele soarelui abia răsărit.

In compartiment nu mai era nimeni. Mă îmbrăcai rapid şi coborii pe peron.

Lîngă uşă stătea conductorul vagonului nostru.

— Unde este cetăţeanul în pijama care a pierdut trenul ? îl întrebai.

— A. omul acela ciudat ! exclamă conductorul. Parcă...

Conductorul arătă cu mîna undeva, într-o parte.

— Nu-nţeleg.

— A plecat.

— A plecat ? rostii eu mirat. Unde ?

— S-a întors. A sărit ca un nebun, şi-a luat lucrurile care-i fuseseră trimise din gara unde pierduse trenul şi, fără măcar să se mai schimbe, a sărit în trenul care mergea în sens invers.

Rămăsei încremenit.

— Ştiţi, aici îl aşteptau nişte prieteni. Au încercat să-l convingă să rămînă, dar el era foarte agitat, le tot vorbea de nişte frîne pe care trebuie să le facă de urgenţă. Amuzant om !

Inţelegînd totul, izbucnii în rîs.

— Intr-adevăr, trebuie să facă urgent acele frîne.

In sinea mea însă m-am gîndit că oamenii care sînt înflăcăraţi de idei şi care cred în realizarea lor n-au nevoie de odihnă. Inseamnă că în curînd vom auzi de o „Melă" cu frîne. Să aşteptăm !

Se auzi un fluierat. Mă întorsei în compartiment şi mă aşezai pe canapea. Deschisei geamul ca să privesc marea întinsă, pe ţărmul căreia trenul nostru înainta liniştit, maiestuos, spre sud, spre Suhumi.

Traducere de RADU TUDOR

ALEKSANDR KOLȚOV

TAINA „DIAVOLILOR ALBI"

Evenimentele care stau la baza acestei povestiri n-au fost născocite. Autorul n-a adăugat nimic de la sine. El a schimbat doar numele personajelor, denumirile geografice și a stabilit forma compoziției. Despre toate acestea el a aflat de la președintele Uniunii Tineretului din Cuba, Samuel D., care a lucrat pe unul dintre rachetrodroamele americane și a fost martorul cîtorva dintre evenimentele descrise. Despre altele, Samuel D. a aflat de la tovarășii săi de muncă, iar parte din faptele înfățișate au pătruns chiar și în presă. Autenticitatea lor este incontestabilă. O confirmare a acestui fapt este pregătirea în Statele Unite a unui nou gen de „roboți vii", care să fie trimiși în spațiul aerian al Uniunii Sovietice în scopuri de spionaj. Powers este un alter ego *al lui Reath. In cabina lui se găsea același „buton roșu", pe care — cunoscîndu-i prea bine destinația — nu l-a apăsat, ci a preferat să se arunce cu parașuta* [1].

Numerele de sîmbătă ale marilor ziare purtau titluri senzaționale care informau despre racheta intercontinentală „Balistica", a cărei probă generală trebuia să aibă loc a doua zi. Compania „Continental Motors", care fabricase racheta, nu s-a zgîrcit de loc la reclamă; ziarele îi dădeau numele de „regele cerului", „spada lui dumnezeu" și alte epitete răsunătoare. Subtitlurile preziceau sfîrșitul „monopolului Rusiei" în domeniul tehnicii reactive.

Tot mai multe erau înțepăturile și ironiile la adresa companiei concurente „Electric Incorporated", producătoarea rachetelor „Gaia de mare", a căror destinație era zdrobirea obiectivelor militare marine.

---

[1] Această povestire, ale cărei fapte sînt — după cum subliniază A. Koltov — de o incontestabilă autenticitate, vine să confirme cele prezentate de N. Minel în „Omul aruncat în Lună", lucrare apărută în nr. 122 al colecției noastre la începutul anului 1960 (n.r.).

Știrile din ziare erau viu discutate de pasagerii aflați în autobuzul care făcea traseul de la stația de cale ferată la fortul N., situat într-o vale stîncoasă nelocuită.

Ei se grăbeau să ajungă la timp la locul stabilit pentru încercarea „Balisticii". În mulțimea ce umplea pînă la refuz autovehiculul erau numeroși ziariști și fotoreporteri ai radioului și ai televiziunii. Printre ei se afla și corespondentul cotidianului „Guardian" Michael Fast. Informația pe care o publicase în ziar despre baza New Camps, de unde se lansau noile rachete supranumite „Diavolii albi", stîrnise o profundă nemulțumire din partea căpeteniilor companiei „Continental Motors".

Cu pregătirile în vederea experimentării ce trebuia să aibă loc în ziua aceea s-a ocupat o comisie specială, avînd în frunte pe comisarul serviciului de informații, domnul Metius.

Încă din zorii zilei, rachetodromul cunoscu o mare animație. Comisarul se afla la punctul de observație. După ce primi radiograma prin care se comunica lansarea rachetei și după ce porunci să fie puse în funcțiune toate megafoanele, începu comentarea zborului „Balisticii".

— Iată că a și parcurs 9.000 de kilometri. Luați seama că „Balistica" n-a deviat nici măcar cu o fracțiune de grad de la drumul stabilit, spunea cu lăudăroșenie Metius. Acum se îndreaptă spre punctul în care aparatajul de bord îi va permite să coboare în picaj. Atențiune, doamnelor și domnilor, sînteți martorii unui mare eveniment istoric. „Balistica" se azvîrle cu înverșunare asupra țintei, și nimic nu-i mai poate împiedica lovitura nimicitoare.

„Doamnele și domnii" încremeniseră cu binoclurile la ochi, scrutînd cu înfrigurare acea porțiune a cerului de unde era așteptată racheta. Foarte curînd o văzură strălucitoare în razele soarelui.

— Fiți atenți, imediat se va desprinde ultima treaptă a „Balisticii" și se va elibera focosul. Acum aparatajul rachetei nu mai este necesar nimănui.

Mult ar fi dat comisarul să nu fi pronunțat această frază, care chiar din următoarele clipe avea să-i aducă multe neplăceri.

Deodată spectatorii emoționați făcură să ajungă la urechile lui Metius că de rachetă s-a desprins un om.

— Ce-e ? Această exclamație de spaimă se auzi în megafon de mai multe ori. Toți cei prezenți pe rachetodrom putură să vadă cum alături de „Balistica" se deschise o parașută.

— Imediat luați legătura cu cei de la New Camps, a poruncit uluit Metius. Întrebați-i cum să reacționăm !

Racheta explodase deja, iar parașutistul aterizase cînd fu primit răspunsul : „Folosiți orice mijloace pentru a izola pilotul".

Ce să facă, ce putea să facă!? Se ținea cu miinile de cap, întrebînd neconteniț dacă n-au sosit cumva instrucțiuni noi. Își închipuia cu groază ce scandal va izbucni a doua zi în presă. Nemaiașteptînd nici o indicație, Melius se hotărî să vorbească singur cu parașutistul, dar acesta nu putu fi găsit nicăieri. Era clar că ori fugise ori fusese răpit de agenții companiei concurente.

Totuși, în ciuda tuturor așteptărilor lui Melius, nu urmă nici un scandal. Dimineața, în ziare se putea citi doar un comunicat oficial, în care compania își exprima regretul că „Balisticii" îi fuseseră atribuite în mod greșit sarcini improprii, pe care ea n-avea cum să le rezolve. În realitate, dădeau asigurări conducătorii companiei, aceasta era o rachetă cu scopuri pur meteorologice.

Însăși compania concurentă, deși se bucura de o mare influență, nu izbuti să obțină spațiul necesar publicării unor articole demascatoare; o mînă puternică făcuse întreaga presă să tacă.

Peste o zi, primele pagini ale ziarelor vorbeau despre un alt eveniment senzațional. Despre enigmatica dispariție a Ovetei Reath, dansatoarea de la cafeneaua „Cabalero", situată în apropiere de New Camps.

. . . .

Ultimul dans al Ovetei în seara de duminică amintea mai degrabă de un trist ritual. Uneori părea că încremenise și că doar talia-i se legăna puțin în tactul muzicii molcome, iar ochii parcă îi cereau îndurare. Peste cîteva clipe însă, miinile ei prindeau din nou viață, apoi grațiosul corp al dansatoarei începea să freamăte în ritmul unui vechi cîntec de negri. În seara aceea, Oveta abia putu să facă față îndatoririlor ei. Emoțiile și frămîntările ultimelor zile, grija pentru soarta lui Charles sleiseră cu totul puterile tinerei femei.

Sosind acasă, se dezbrăcă în grabă și intră în pat. Pe întuneric putea să se gîndească mai bine. Deodată avu senzația că mai există cineva în cameră. Inima prinse a-i bate cu putere. Încremenită, Oveta își ținea răsuflarea ca un copil aflat în fața primejdiei. Și din nou se auzi distinct acel foșnet de îmbrăcăminte ce atinge peretele. O sudoare rece îi îmbroboni fruntea. Fîșiitul se auzea mai aproape, tot mai aproape. Era gata să scoată un strigăt de groază, cînd în încăpere răsună o voce calmă.

— Nu fă gălăgie! Repetă ce i-ai spus ieri soțului tău cînd v-ați văzut!

Pînă să fie în stare să îngîne ceva, Ovetei i se păru că trecuse o veșnicie.

— Eu... eu... nu i-am spus nimic, doar atît...

— Ce?

— I-am vorbit despre visul pe care l-am avut... Un vis groaznic... Parcă se prăbușea cu racheta și a murit...

— Minți!

Omul trase de pe ea plapuma și apucînd-o de umăr îi apropie de față țeava revolverului.

— Tu ai tras cu urechea ieri dimineață în cafenea la ceea ce se vorbea în camera separată. Ce-ai auzit? Spune dacă nu vrei să mori!

„Inseamnă că habar n-au de magnetofon... Charles trăiește" — aceste gînduri îi străfulgerară mintea.

Omul îi porunci să se îmbrace și să aprindă lampa.

— Trăiește?

— Da, dar îl vor judeca dacă nu-l vei ajuta tu. Scrie: „Nu mai pot rămîne aici. Mă chinuie gîndul că eu însămi mi-am expus soțul la o primejdie de moarte, tulburîndu-l înaintea zborului cu presupunerile stupide că ar voi să-l ucidă în rachetă. Plec în căutarea lui Charles. Oveta".

In timpul celui de-al doilea război mondial, tînărul negru Charles Reath din divizia de tancuri condusă de generalul Patton a străbătut drumul din Normandia pînă la Rhin. După terminarea războiului a fost demobilizat. Pentru el începea o perioadă extrem de grea, în care căută cu desperare să-și găsească undeva de lucru. In cele din urmă, fiindcă știa să cînte admirabil la saxofon, a intrat în orchestra unui circ. Acolo a cunoscut-o pe Oveta, pe care directorul o adusese din Cuba. Tinerii s-au îndrăgostit și s-au hotărît să părăsească împreună circul. Aproape un an au rămas fără slujbă. In acest răstimp, Reath a primit propunerea biroului de angajări din New Camps.

Cînd a coborît din tren pentru a-și continua drumul spre New Camps, tînăra pereche a fost înconjurată de o mulțime de negri. Mulți dintre ei i-au sfătuit să se întoarcă pînă nu-i prea tîrziu.

— Acolo sînt porțile iadului, căuta să-i convingă un bătrîn. De două ori pe lună „diavoli albi" uriași, cu cozi de foc își iau zborul bubuind, de după aceste porți, și se aruncă spre cer să-l înfrunte pe dumnezeu.

In ochii mari ai Ovetei se putea citi cum frica se lupta cu neîncrederea. Putea oare crede asemenea povești? Iar Reath zîmbea, știind că la New Camps este fabricat în cea mai mare taină și este experimentat un anumit tip de rachete.

Păzită cu strictețe, baza, care se întindea pe o mare suprafață, era împărțită în cîteva zone: uzina, terenul de experimentări și zona de locuințe. O dată ajuns acolo, lui Reath i s-a comunicat ce avea de făcut; astfel a aflat uimit că nu fusese adus ca să îndeplinească diferite munci, ci ca să învețe. Mai întîi trebuia să învețe să conducă racheta și abia mai tîrziu avea să zboare cu ea. Era o surpriză plă-

culă, ce-i promitea o specialitate care, după cum gîndea el, avea să-i asigure o situație mai bună.

Cu toate acestea, foarte curînd înțelese că principala îndatorire a „piloților", așa erau numiți aici cei recrutați, era să studieze și să lămurească pricinile din care mereu cîte una dintre treptele rachetei nu funcționa, ceea ce provoca adesea avarii serioase.

— Sarcina dumitale, i-a spus instructorul Stretch, este să fii ochii „Balisticii", restul îndeplinesc aparatele. La momentul indicat vei apăsa acest „buton roșu", care va face să fii catapultat împreună cu cabina. Nu-ți va rămîne decît să cobori cu parașuta. Dacă însă vei zăbovi sau vei uita să apeși butonul, această operație va fi îndeplinită automat de ceasul montat de mecanismul catapultei, astfel că viața pilotului nu este în pericol.

Reath și-a terminat instructajul, și în ajunul zborului (aceasta a fost într-o sîmbătă) i s-a permis să-și ia rămas bun de la soție. Cu inima strînsă s-a îndreptat spre cafeneaua unde știa că o găsește pe Oveta. Îndată, se gîndea el, draga lui soție îl va cuprinde cu miinile-i calde și va încremeni într-un sărut lung...

Dar Oveta îl întîmpină cu ochii plînși și foarte tulburată.

— Vor să te ucidă, Charles! șopti ea precipitat, cu glasul gîtuit de emoție, în timp ce degetele atingeau nervoase vestonul soțului ei. — Să n-apeși „butonul roșu"! Aceasta înseamnă moartea. Înțelege!

Dar Charles nu înțelegea nimic.

— Să n-apeși „butonul roșu", repetă Oveta și, rezemîndu-și capul de pieptul lui, izbucni în hohote de plîns.

— Dă-ți seama, dragă, ce vorbești... „Butonul roșu" e singura scăpare. Altminteri, pilotul și racheta se vor zdrobi de pămînt. Și chiar dacă nu voi apăsa butonul, tot o va face automat ceasul.

— Da, da, și ceasul! bîigui Oveta și aplecîndu-se spre măsuță scoase un obiect rotund și plat, învelit în hîrtie.

— Ieri, în cafeneaua noastră, urmă ea, în camera separată a fost comandantul bazei voastre, colonelul Berrows, însoțit de un om pe care nu-l cunosc... i se spunea von Grauss.

— Constructorul principal al rachetei, observă Charles. E de origine neamț.

— A comandat coniac, iar mie mi-a spus să-i aduc programul cîntecelor mexicane înregistrate pe bandă de magnetofon. I-am îndeplinit dorința. Grăbindu-mă însă, am deschis fără să vreau ambele canale, așa că în același timp magnetofonul a înregistrat tot ce se vorbea în camera separată.

Microfonul îl avem pentru orice eventualitate, îi explica Oveta. Dacă sînt clienți care plătesc bine și cheamă cîntăreața la ei acolo, cei din sală o ascultă cu ajutorul microfonului. Abia peste o oră mi-am dat seama că aparatul înregistrase convorbirea din camera separată. De altfel, n-am înțeles nimic în afară de ceea ce se spunea despre „butonul roșu".

... Prietenii, strînși în jurul magnetofonului, se străduiau să înțeleagă cele auzite. Peste pielea neagră a obrazului lor se așternuse o paloare adîncă. Toți se uitau la Reath, care a doua zi trebuia să zboare.

— Nu trebuie să apeși butonul, rupse tăcerea Tom, cel mai bun prieten al lui Reath. Să încercăm cu orice preț să ducem în cabină o parașută. Charles, vei micșora viteza rachetei, apoi vei sări cu parașuta prin hubloul cabinei. Peste cîteva secunde va intra în funcțiune mecanismul ceasului și vei vedea singur ce s-ar fi putut întîmpla dacă ai fi apăsat butonul: va fi catapultată cabina sau se va întîmpla cu totul altceva...

Dis-de-dimineață, Reath, îmbrăcat într-un costum special pentru zboruri la mari altitudini, se îndrepta spre „Balistica". Pe terasamentul de beton îl așteptau cîțiva oameni; printre ei, Charles îi recunoscu pe colonelul Berrows și pe constructorul von Grauss. Folosindu-se de hartă, ei arătară pilotului locul unde avea să aterizeze racheta. Era vorba de fortul N., aflat la 64° 18' latitudine nordică și 155° 32' longitudine vestică.

— În acest punct vei micșora viteza și te vei îndrepta spre țel. Von Grauss i-a întins o fotografie a obiectivului — un fel de construcție, bine conturată cu un cerc alb. Dacă vei reuși să împlînți racheta în această căsuță, te așteaptă recompensa, zîmbi blînd neamțul, bătîndu-l prietenește pe umăr.

Charles a cercetat liniștit harta, precizînd punctele de reper. În cele din urmă, pregătirile fiind terminate, își luară rămas bun de la Reath, îi urară călătorie plăcută, apoi toți cei prezenți, în afara unui bărbat masiv și vioi, se îndreptară spre clădirea de unde urma să fie dirijat zborul rachetei.

Grăsunul urcă pe scara în spirală la prora „Balisticii", se apropie de ușa cabinei și luă în mînă plomba. O sudoare rece îi acoperi lui Reath fruntea; nu știa că avea să-i fie plumbuită cabina. „Îndată se va descoperi că în cabină a fost cineva, și atunci o vor cerceta cu atenție" — se alarmă el. Dar omul rupse plomba și, fără s-o mai examineze, ceru pilotului să-și ocupe locul. Charles răsuflă ușurat, ba

chiar zîmbi simțind sub el sacul parașutei. Apoi mai cercetă o dată atent încăperea strîmtă (unde trebuia să stea tot timpul aplecat) și aparatele, controlă ermeticitatea cabinei, apoi ochii îi coborîră asupra „butonului roșu". Cîtă liniște și încredere aducea întotdeauna acest buton în inimile experimentatorilor! Iar acum era destul să-i arunce o privire, că-l și treceau fiorii.

„Vom vedea imediat de ce ești în stare!" — gîndi el cu o bucurie răutăcioasă. De la buton, privirea pilotului trecu la ceas. Îi atrase atenția faptul că săgeata stătea pe loc. Ea va începe să se miște la înălțimea de 10 km deasupra Pămîntului, iar la 5.000 m trebuia să acționeze catapulta care va arunca cabina.

Reath dădu semnalul că e gata. De la rachetă se rostogoliră înapoi platformele — își dădea seama după scrîșnetul metalului lovit de carcasa rachetei. După cîteva clipe se auzi un vuiet asurzitor, și aparatul se desprinse încet de platformă. Cu fiecare secundă viteza creștea, iar greutatea corpului de asemenea. Era clar că „Balistica" zbura cu o viteză cu mult mai mare decît aceea a rachetei cu care fusese instruit sau a avioanelor reactive pe care efectuase zborul de antrenament.

Un văl roșu îi acoperi ochii, pleoapele îi deveniră ca de plumb, respirația tot mai grea.

Deodată, pornind în zbor orizontal, racheta începu să se balanseze. Viteza nu mai creștea, iar Reath se simțea mai bine. Verifică direcția zborului, măsură combustibilul din rezervor, apoi efuzoarele. Această operație o repeta în fiecare minut.

Apropiindu-se de zona în care se afla ținta, Reath scoase parașuta și cu mare greutate și-o îmbrăcă. De pe pămînt sosise comanda să oprească motorul principal. Viteza scădea mereu, astfel ca în momentul trecerii la limită racheta să cadă sub un unghi de aproximativ 90°, ceea ce asigura o țintire precisă. Peste un minut, „Balistica" pornise în jos. Charles controlă din nou aparatele și fixă coordonatele.

Mișcările îi erau precise și sigure, cu toate că emoția îi creștea cu fiecare secundă. Asurzit de urletul motorului, nu putu la început să audă nimic în liniștea care se lăsase, apoi, treptat, prinse a distinge bătăile cronometrului — săgeata alerga repede pe cadran. E timpul! Reath puse din nou în funcțiune efuzoarele de frînare. Racheta tremura sub acțiunea motoarelor laterale, și din nou simți el o zdruncinătură puternică.

La înălțimea de aproximativ 6.000 m, cînd viteza s-a micșorat într-atît că se putea sări fără mare risc, Charles opri motoarele, deschise cabina și sări. Cîteva secunde zbură în virtutea principiului

inerției, aproape cu aceeași viteză ca a rachetei. Pe urmă se produse acel „ceva" care-l îngrozea, se produse tocmai în momentul cînd Reath se afla cu fața spre rachetă. Auzi și văzu explozia care distruse cabina și toată partea din față a rachetei, împreună cu aparatajul ei.

...Toate eforturile lui Charles și ale lui Michael Fast de a o găsi pe Oveta au fost zadarnice. Nota apărută în presă le întărea bănuiala că Oveta a fost răpită de oamenii lui Berrows. Desigur că ea le era primejdioasă ca martor și totodată le putea fi utilă ca să-l șantajeze pe Reath dacă acesta ar fi îndrăznit să demaște acțiunile companiei.

Cu toată influența și puternicele relații pe care le avea, „Continental Motors" nu putu obține din partea concurenților, nu mai puțin influenți, o tăcere deplină. Oamenii acestora au obținut în congres constituirea unei comisii speciale pentru anchetarea celor petrecute la New Camps. Ziarul „Guardian" își anunțase intenția să înceapă publicarea unei serii de articole semnate de Charles Reath.

Calculele lui Berrows s-au dovedit a fi bune. A doua zi, Oveta fu găsită. Abia își îmbrățișă soțul, că începu, cu lacrimi în ochi, să-l convingă să renunțe la orice învinuiri la adresa companiei.

— Ei pot dovedi, Charles, că tu însuți ai vrut să pieri împreună cu această blestemată rachetă!

Comisia însă, nu se știe de ce, nu se grăbi cu deschiderea anchetei. În schimb, ziarul lui Fast hotărî să grăbească lucrurile și publică primul articol al lui Reath.

Articolul arăta că problema esențială nu era dacă „Balistica" zboară singură sau datorită robotului viu care o însoțește, ci faptul că prin astfel de zboruri se urmărea pregătirea conștientă a celor hărăziți să moară într-un nou război.

Acest articol a căzut ca o lovitură de trăsnet. Pînă atunci se crezuse că, pentru a-și prezenta racheta, constructorii companiei „Continental Motors" recurseseră la o inofensivă șiretenie. Multe ziare chiar au și scris: „Trucul lui von Grauss nu s-a prins". Și iată că deodată pilotul salvat de la moarte ca prin minune dezvăluie acele lucruri înspăimîntătoare.

Acesta a fost totuși primul și ultimul articol a lui Reath. Cu un aer vinovat, editorul lui „Guardian" arătă că ziarul va relua publicarea articolelor după ce vor fi terminate cercetările „în afacerea Reath". Ancheta a început destul de repede și se desfășură în secret. Pilotul negru se făcea vinovat de comiterea unor diversiuni criminale la bordul rachetei „Balistica" în interesul companiei „Electric".

— Ce dovezi aveți în apărarea dv.? i se adresă cu glas cenușiu anchetatorul.

— V-am mai spus că prima dovadă sînt eu însumi.

— Dar martori aveți ?

— Martorul meu va fi comandantul bazei, domnul Berrows, spuse Charles.

— Ce-e ?

— Comandantul bazei de la New Camps, colonelul Berrows, și constructorul principal al rachetei, von Grauss, repetă Reath și îi întinse banda de magnetofon împreună cu textul tipărit. Acesta ridicînd cu mirare din sprîncene parcurse în fugă textul discuției.

— O-o, domnule Reath, dacă tot ce scrie aici este într-adevăr înregistrat pe bandă, făcu el neîncrezător, vă puteți socoti îndreptățit.

Și ascultară următoarele :

Vocea lui Berrows :

„În sunetele muzicii mexicane sînt gata să beau acest coniac doar din două înghițituri".

Vocea lui von Grauss :

„Eu prefer un vin sec, dar în cinstea zborului de mîine al «Balisticii» beau cu plăcere chiar și un coniac. Totuși parcă nu-mi dă pace un sentiment neplăcut. Doar iau parte la vivisecția acestor copii. Dacă vom fi descoperiți se va spune că eu, care sînt specialist, n-am fost în stare să construiesc această puternică rachetă fără ajutorul unor «roboți vii»".

„Cu tot regretul, dar așa și este. Rușii rîd de noi. Pînă acum tot n-ai descoperit de ce cîte una dintre treptele rachetei refuză mereu să funcționeze ? Numai un om aflat pe bordul aparatului ar putea stabili acest lucru."

„Dar cabina în care e pilotul poate fi catapultată dacă se reduce viteza rachetei."

„Asta ar însemna o a doua greșeală. În timpul zborurilor pe teritorii străine, adversarului i-ar cădea în mînă o sursă vie de informații. Nu te neliniști, e totuși cea mai umană moarte : ei înșiși, încercînd să se salveze prin apăsarea «butonului roșu», își aduc moartea. Cît privește vivisecția, pot să-ți spun că la noi există baze de pe care oameni, în goană după bani, pornesc de bună voie la risc pe avioanele de recunoaștere «Lockheed U-2»"...

Anchetatorul luă banda de magnetofon pentru a o păstra drept dovadă materială a nevinovăției lui Reath și comunică ziariștilor că, întrucît banda conținea informații cu caracter secret, n-o putea pune la dispoziția presei. Nici Reath, nici tovarășii lui nu știau de ce comisia formată pentru anchetarea celor petrecute la New Camps era inactivă,

de ce direcţia companiei „Electric Incorporated" îşi pierduse orice interes faţă de această afacere. La aceste întrebări ar fi putut răspunde doar participanţii la dejunul ce avu loc la hotelul „Astoria". Printre aceştia se aflau şi membrii comisiei, şi cei care reprezentau direcţia companiei „Continental Motors", şi ... concurenţii lor.

Reath a fost achitat de învinuirea ce-i fusese adusă. Experţii declarară că explozia avusese loc în urma unei întîmplări nefericite, din cauza avarierii unuia dintre aparate. Toate încercările de a intenta proces companiei „Continental Motors" fură sortite eşecului. Reprezentanţii lui „Electric" îi răspundeau pilotului ridicînd din umeri şi invocînd concluziile experţilor.

Editorul lui „Guardian" n-a mai publicat articolele lui Reath pentru că, depinzînd de compania „Electric", ale cărei reclame umpleau paginile ziarului, ar fi riscat prea mult.

Charles se întoarse acasă obosit şi descurajat. Oveta îl sfătui să lase totul şi să plece împreună în Cuba, la tatăl ei, care lucra pe plantaţiile de zahăr.

— Nu te necăji, Charles, îl linişteau prietenii. Doar ai reuşit să smulgi masca de pe chipul acestor „diavoli albi". Taina lor nu înseamnă doar folosirea în scopuri criminale a unor „roboţi vii" ; această taină mai arată că, de cum simt primejdia, stăpînii trusturilor îşi dau mîna.

Intr-o dimineaţă de noiembrie, soţii Reath îşi ocupară locurile în tren. Afară cădea o ploaie măruntă.

— Sînt sigură, îşi încurajă Oveta bărbatul, că acolo, în Cuba, vei putea munci cu adevărat.

traducere de MARIA IONAŞCU
după revista „Nauka i jizni" nr. 10/1960

CUVÎNTUL CITITORILOR

Întîlniri atractive

Ceea ce s-a scris în Colecţie despre „Cercul de studii ştiinţifice" din Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu" nu cuprinde decît o parte din activitatea sa. Printre altele, cu sprijinul organizaţiei U.T.M. din şcoală, noi am organizat în luna noiembrie 1960 o în-

trevedere cu tov. Ion Mînzatu, cercetător la I.F.A. şi autorul romanului „Paradoxala aventură". Discuţiile purtate cu dînsul ne-au îmbogăţit cunoştinţele despre particulele elementare, despre teoria relativităţii şi „antisubstanţă". Am discutat, de asemenea, despre unele teme frecvente din Colecţie, şi în special despre expediţiile cosmice spre alte lumi, dincolo de sistemul solar. Am aflat astfel că tov. Mînzatu scrie în prezent un nou roman, în care e vorba de o lume formată din „antisubstanţă". La sfîrşit, am hotărît să mai programăm întîlniri de acest fel cu colaboratori ai Colecţiei. Astfel s-a născut ideea unei întrevederi cu tov. Victor Bîrlădeanu, care a scris piesa „Drum bun, scumpul nostru astronaut", piesă ce este pregătită în prezent de cercul dramatic al şcolii noastre. cu ajutorul tovarăşului Romulus Bărbulescu, actor la Teatrul muncitoresc C.F.R.-Giuleşti, şi al tovarăşului profesor Ştefan Georgescu. La întîlnire a mai participat şi tov. Adrian Rogoz, redactor al Colecţiei de „Povestiri ştiinţifico-fantastice". Tov. Bîrlădeanu ne-a povestit amintiri în legătură cu pasiunea lui timpurie pentru teatru şi ne-a mărturisit că a scris această piesă atît din dorinţa de a se apropia de viaţa elevilor, cît şi pentru a le da acestora o piesă actuală şi optimistă. Au fost apoi prezentaţi autorului cele două serii de interpreţi ai piesei. Fiecare dintre ei a vorbit de felul cum înţelege caracterul eroului ce-l reprezintă, a arătat greutăţile ce le întîmpină. Autorul a indicat fiecărui interpret cum trebuie înţelese anumite replici, ce trebuie reliefat în ele. Observaţii interesante au făcut, printre alţii, elevii Blaga Cornel (prof. Cristea), Duţescu Victor (O.D.P.N), Pecek Mihai (Tudoran), Stamate Cristina (Carmen). Dificultăţi mai mari întîmpină elevii care au rolul personajelor negative din piesă. Aceştia au fost îndrumaţi de autor şi de tov. Bărbulescu. Discuţiile au decurs într-o atmosferă călduroasă, contribuind la clarificarea multor lucruri.

În încheiere autorul a promis că se va ocupa de cercul nostru dramatic, că va face unele modificări în piesă, pentru a uşura munca tinerilor actori, şi că va mai face şi alte vizite la şcoala noastră, pentru a ne împărtăşi din experienţa sa.

GEORGE NEMEŞ
GABRIEL ZAMFIROIU
elevi în clasa a XI-a C
Şcoala medie nr. 1 „N. Bălcescu"
Bucureşti

POVESTIRILE COLECȚIEI PESTE HOTARE

În luna noiembrie 1960, revista sovietică „Uralskii Sledopit" a început să publice traducerea povestirii lui H. Matei, „Ciudatul lac din Valea Brebilor".

Загадка
чертова
озера

DIN SCRISORILE CITITORILOR

„Sînt un pasionat cititor al Colecției. Am reușit să-mi procur toate numerele apărute. Sînt muncitor, strungar la Fabrica de țevi-Roman. Majoritatea colegilor mei tineri de la locul de muncă au îndrăgit Colecția. Cînd apare o nouă povestire ne adunăm cu toții și discutăm critic conținutul ei, ideea pe care ar vrea s-o urmeze și ideea pe care o exprimă în realitate.

Așadar, după cum puteți observa, am format un mic «club științifico-fantastic».

Unii dintre noi au început ei înșiși să aștearnă pe hîrtie schițe ale unor lucrări de anticipație și ele sînt discutate aprins în «ședințele» noastre. Cînd vreunul dintre noi va reuși să scrie o povestire care să captiveze și totodată să aibă o temă interesantă o vom trimite redacției. Pînă atunci însă mai este."

CORIOLAN TAKÁCSY
comuna Cordun, raionul Roman,
regiunea Bacău

„Cu toate că sînt mică, pot și eu să-mi exprim părerea asupra Colecției.

Conținutul acestor povestiri ne ține într-o grea încordare tot timpul. Povestirile sînt impresionante și din aceste aventuri se pot trage multe învățăminte, iar comportarea eroilor ne poate servi drept exemplu".

MEMA NADIA
elevă, Craiova

—◇◇◇—

„Numărul 142 al Colecției ne-a adus o veste mult așteptată. Aprobăm cu entuziasm propunerea «Cercului de studii științifice» al Școlii medii nr. 1 «Nicolae Bălcescu» și, ca să fim sinceri, ne pare rău că n-am luat noi inițiativa mai întîi.

Facem parte din «Cercul astronomilor amatori» de pe lîngă Observatorul astronomic popular și am vrea să intrăm în legătură și cu alte cercuri din țară, cărora să le împărtășim din realizările noastre și cu care să putem colabora. De aceea ne alăturăm cu bucurie «Colțului cititorilor Colecției»".

MORARESCU NICOLAE, elev în clasa a XI-a F, Școala medie nr. 4 „Aurel Vlaicu", București

VIDICAN PETRE, student, Institutul politehnic, Facultatea de energetică, anul I

—◇◇◇—

„Aflînd de inițiativa unui grup de elevi de la Școala medie nr. 1 «N. Bălcescu» de a ține legătura cu Colecția și cu alți cititori pasionați ai ei, vrem și noi să ne alăturăm acestei acțiuni interesante.

Cercul nostru de matematică are doar un an de existență, totuși activitatea lui este bogată. Am reușit astfel să redactăm o publicație: «Foaia matematică», ce cuprinde spre rezolvare probleme culese din diferite cărți și probleme originale compuse de unii membri ai cercului. Publicația mai conține și aspecte din viața și activitatea marilor matematicieni romîni (Gh. Lazăr, Traian Lalescu).

Deși sîntem matematicieni, nu neglijăm nici fizica, chimia, astronomia și literatura științifico-fantastică. Sîntem siguri că și alte cercuri au o activitate interesantă, și de aceea ne alăturăm cu entuziasm propunerii «Cercului de studii științifice» al Școlii medii nr. 1 «N. Bălcescu»".

Cercul de matematică al elevilor clasei a XI-a A din Școala medie nr. 22 „Gh. Lazăr", București

—◇◇◇—

„... Îmi place să fiu considerat om serios. Văzîndu-mă citind în fiecare lună broşurile Colecţiei, soţia mea — profesoară — consideră că citesc ca să mă distrez doar şi spune mereu: «Înţeleg că le citeşti, dar nu văd de ce nu faci asta doar pe drum, în tren. Să citeşti şi seara acasă broşuri de astea... uşoare!»

Iată pentru ce eu — care vă mărturisesc că am învăţat multe lucruri din broşurile dv. — m-am bucurat văzînd că ele tind din ce în ce mai mult spre o adevărată literatură..."

DIACONESCU ALEXANDRU
Bucureşti

Aceste rînduri ne bucură, deoarece dovedesc că lucrările apărute în Colecţie sînt urmărite cu simpatie chiar de cititorii maturi şi că aceştia şi-au dat seama de strădaniile redacţiei noastre pentru promovarea unei literaturi ştiinţifico-fantastice valoroase din punct de vedere artistic, îndrăzneţe şi interesante prin avîntul anticipaţiei ştiinţifice.

Dorim ca noi cititori să-şi dea seama de acest lucru, iar redacţia şi autorii Colecţiei nu vor precupeţi în acest sens nici un efort.

In anul 1878, Jules Verne a primit un mesaj din partea lui Gordon Bennett — proprietarul ziarului „New York Herald" — care-i propunea să scrie o povestire despre înfăţişarea Statelor Unite peste un mileniu. Bennett a primit povestirea, dar n-a publicat-o niciodată.

Motivul acestei atitudini a „regelui presei americane"
îl veţi afla citind în
numărul 150 al Colecţiei noastre
povestirea lui JULES VERNE
IN SECOLUL XXIX

— *O zi din viaţa unui ziarist american în anul 2889* — Povestirea, inedită pînă acum în limba romînă, e tradusă şi comentată de ION HOBANA

Tiparul: Combinatul poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
eviigheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

Abonamentele la revista „Ştiinţă şi Tehnică" şi la colecţia de „Povestiri ştiinţifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituţii şi de la sate, secţiile de difuzare a presei, precum şi de către factorii şi oficiile poştale.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ - PRETUL 1 LEU